

Profielschets

Wereldschool

SCHOLEN MET
SUCCES
onderzoek ✓ advies ✓ creatie ✓

Scholen met Succes

Postbus 3386
2001 DJ Haarlem

www.scholenmetsucces.nl
info@scholenmetsucces.nl
tel: 023 534 11 58
fax: 023 534 59 00

Deze schets is een eerste opzet om tot verdere keuzebepaling en invulling binnen het team te komen. Het is een toekomstvisie die een ideaalplaatje schetst dat nu nog geen realiteit is, maar waarvan de bouwstenen momenteel wel al aanwezig zijn. Het is nog geen publieksversie voor de buitenwereld.

Wat verstaan wij onder een wereldschool?

Wereldschool betekent dat wij in ons onderwijs en in de vorming van leerlingen extra veel aandacht besteden aan de opvoeding tot wereldburger. In een tijd waarin via de nieuwe media de hele wereld binnen handbereik van leerlingen is (het 'global village') willen wij alle leerlingen van onze school zo opvoeden en vormen dat ze zich thuis voelen in de wereld en er deel aan kunnen nemen. Daarbij krijgen enkele maatschappelijke thema's bij de invulling van ons onderwijs en onze projecten extra aandacht, namelijk:

- *(op cognitief gebied)* Wereldverkenning: We willen de leerlingen kennis laten maken met diverse landen en landstreken, godsdiensten en culturen, bestaanswijzen en bestaansproblemen, verschillende leefmilieus en de belangrijkste episoden uit de wereldgeschiedenis. Ook scholing van één of meerdere vreemde talen behoort tot de mogelijkheden, alsmede kennis en inzicht in de plaats van de aarde in het heelal. Het vak wereldoriëntatie vormt een belangrijke motor voor het aandragen van kennis op dit gebied.
- *(op sociaal/emotioneel gebied)* Respect voor verschillen: we willen leerlingen het besef bijbrengen dat de mensheid een geheel vormt en dat eigenbelang soms moet wijken voor algemeen belang. Dat normenstelsels relatief en cultuurgebonden zijn (interculturele communicatie) en dat mensen ondanks vele verschillen aan elkaar gelijkwaardig zijn. Geïntegreerd humanistisch vormingsonderwijs vormt hierin een belangrijke, stimulerende motor voor het hele onderwijs op school.
- *(op maatschappelijk/ideologisch gebied)*: Een leefbare, duurzame wereld: De wereld worstelt met een aantal grote problemen, zoals de bedreiging van het milieu (ontbossing, waterstand, aantasting ozonlaag), oorlogen, ongelijke verdeling van de welvaart, de ondergeschikte positie van vrouwen en kinderen in grote delen van de wereld, de dreigende overbevolking. We willen onze leerlingen daar niet alleen van bewust maken, maar hen ook aanzetten daadwerkelijk iets bij te dragen aan een oplossing van deze

problemen. Dat krijgt gestalte in de jaarlijkse projecten en acties die team en leerlingen gezamenlijk ondernemen.

Eindprofiel leerling:

Als een leerling onze school verlaat is hij in staat om zelfstandig zijn weg te vinden binnen de maatschappij en het vervolgonderwijs. Hij heeft een breed blikveld en weet wat er speelt in de wereld. Hij is maatschappelijk betrokken en in staat om zelf antwoord op vragen te vinden. Hij weet welke wegen te bewandelen en welke bronnen te raadplegen om oplossingen te vinden en neemt daartoe ook het nodige initiatief. Hij verstaat de kunst om mensen te benaderen en te ondervragen en is vervolgens in staat om uit een hoeveelheid van informatie de essentie te destilleren (kan hoofd van bijzaken onderscheiden). Kan derhalve goed lezen en analyseren, alsmede rekenen en calculeren. Maar bovenal heeft de leerling plezier in het leren en in het zoeken naar oplossingen.

Een leerling van onze school is, tijdens zijn schoolloopbaan, regelmatig in contact geweest met mensen die in hun werk of beroep veel te maken hebben met de wereld om ons heen. Hetzij dat men veel reist, hetzij dat men voor een multinational werkt of voor een wereldorganisatie als Amnesty International, Novib of Unicef, hetzij dat men op kleine schaal een bijdrage levert aan een oplossing van wereldvraagstukken. Regelmatig worden ook 'beroemde' voorbeelden binnen de school (of door gastsprekers) behandeld, zoals Nelson Mandele, Martin Luther king, Ghandi, Zuster theresa, Gorbatsjow.

Naar aanleiding van die contacten heeft elk kind zelf de rol van wereldverbeteraar, wereldreiziger of wereldburger gespeeld. Daardoor komt elk kind in situaties waar een beroep wordt gedaan op zijn creativiteit, zelfstandigheid en sociale vaardigheden (samenwerken) om maatschappelijk en oplossingsgericht te denken en handelen. Hij heeft in diverse situaties ervaren hoe het is om in een andere cultuur te leven of geconfronteerd te worden met wereldproblemen als schaarste of onderdrukking.

Schoolcultuur:

Er wordt binnen de school veel nadruk gelegd op de mondiale waarden en normen zoals die staan weergegeven in de '*universele verklaring van de rechten van de mens cq van het kind*'. In de schoolcultuur komt dat, naast gerichte, thematische

projecten, nadrukkelijk tot uiting in de wijze waarop we aandacht besteden aan de volgende waarden en normen:

- *wederzijds respect*: Het begint met het respectvol en accepterend behandelen van elkaar (leraren en leerlingen), maar dit thema wordt uitgebreid naar vragen als: hoe kunnen we opkomen voor mensenrechten, voor de rechten van de vrouw of van het kind als we al geen respect voor elkaar kunnen opbrengen.
- *Rechtvaardig leefklimaat*: Gaat over humaan gedrag en over het recht van iedereen op goede ontwikkelingsmogelijkheden, ongeacht sekse of ras. Ook hier geldt dat eerst gekeken wordt naar de eigen school of klassensituatie, maar dat vervolgens de vraag in mondiaal perspectief wordt geplaatst.
- *Zorgvuldigheid en geduld*: We gaan voorzichtig en respectvol met elkaars gevoelens, ideeën en bezittingen om, maar ook met maatschappelijke thema's als energie, water, milieu, leermiddelen. Maar we zijn bijvoorbeeld ook zorgvuldig en geduldig met de beschikbare of benodigde tijd die nodig is voor bepaalde zaken (opdrachten, werktempo, leerontwikkeling e.d.)
- *Verantwoordelijkheid*: We besteden veel aandacht aan verantwoordelijk gedrag. Leerlingen (en leerkrachten) zijn verantwoordelijk voor de consequenties van hun eigen handelen, zowel t.o.v. de medemens als t.o.v. zaken in mondiaal perspectief, zoals het milieu.
- *Solidariteit*: Gaat over de wijze waarop we met elkaar omgaan. Samenwerken en samen verantwoording dragen voor de groep. Inspringen als leerlingen dreigen af te haken, voor elkaar opkomen als men in moeilijkheden zit, gezamenlijk de schouders zetten onder een waardevolle actie. Betekent ook betrokkenheid bij misstanden in de wereld en de behoefte om daar iets, binnen het vermogen, aan te doen.
- *Moed*: Staat voor het maken van eigen keuzes en voor het hebben van een eigen mening en die ook durven te uiten, los van wat men in het algemeen vindt. Het vergt moed om het eigen geweten te voelen en ernaar te handelen. In onze school wordt dat beloond.

Inrichting school:

Kenmerkend voor de inrichting van onze wereldschool zijn de diverse wereldhoeken, zowel in de lokalen als in de school zelf. Niet alleen werelddelen, maar ook

wereldthema's zijn in wisselende uitvoering permanent zichtbaar in onze school als resultaat van projecten, leeractiviteiten of gerichte acties waaraan leerlingen hebben deelgenomen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit tentoonstellingsborden, vitrines en wissellijsten, maar ook uit het feit dat bepaalde lokalen of bouwen soms helemaal de sfeer hebben van een bepaald wereldonderwerp. Kenmerkend is ook het wereldkennisplein, ons documentatiecentrum met veel naslagwerk en fotomateriaal en met computers waarop leerlingen regelmatig het world wide web kunnen bezoeken om informatie over wereldthema's of andere landen te zoeken of om te corresponderen met leerlingen in andere landen. Opvallend is ook de grote wereldbol op ons schoolplein, een ontdek en klimtoestel dat speciaal voor onze school is gemaakt

Partners van buiten:

Er wordt met tal van organisaties en instellingen samengewerkt die de school ondersteunen bij het vormgeven van het onderwijs en de verschillende projecten. Soms is dat in de vorm van lespakketten, vaak ook in de vorm van excursies of gastlessen of andere vormen van gerichte hulp en ondersteuning. Partners waarmee wordt samengewerkt zijn o.a.:

- Het wereldmuseum in Rotterdam
- Amnesty International
- Centrum voor Mondiaal Onderwijs
- Europees Platform voor het Nederlands Onderwijs
- Landelijk Servicebureau Ontwikkelingseducatie
- Novib informatie & service
- Stichting Vredeseducatie
- Stichting Wilde Ganzen, afdeling jeugd voor jeugd
- Nederlands comité Unicef
- Artsen zonder grenzen
- Greenpeace
- Wereldwinkel Dordrecht
- Muziekschool Dordrecht (ivm wereldmuziek)
- Stichting kunstzinnige vorming (wereldtheater, wereldkleding)
- Wereldsmaken (onderdeel van Rotterdam culturele hoofdstad 2001)
- Diverse sportverenigingen (wereld van de sport)

Hoogtepunten:

Het jaarlijkse project dat 2 weken duurt en waarin diverse groepen samenwerken aan het inrichten van een tentoonstelling over 1 van de grote maatschappelijke thema's (niet zelden aan de actualiteit ontleend). Leerlingen worden uitgedaagd om zelf thema's aan te dragen en uit te werken die hen boeien of bezighouden. Dat kan uitmonden in een tentoonstelling, een voorstelling, een boekwerk, een video of fotopresentatie, e.d. Thema's kunnen liggen op het terrein van:

- *De cultuur, de kunsten, religie:* Hoe leven mensen op verschillende plaatsen in de wereld. Welke leefwijzen zijn er in ons eigen land te herkennen. Hoe maakt men daar muziek en beeldende kunst. Welke levensovertuigingen en religies zijn er. Welke onderwijsmogelijkheden zijn er.
- *De techniek en de economie:* Welke technieken zijn elders ontwikkeld om het leven te vergemakkelijken. Welke technieken worden toegepast in ontwikkelingslanden. Hoe ziet de handel er uit in andere landen, welke industrieën zijn er. Welke rol speelt de automatisering en de digitalisering. Kunnen we via internet contact krijgen met scholen in andere landen.
- *De menselijke vrijheid:* wat is democratie en hoe democratisch is het in andere landen (vluchtelingenproblematiek, asielzoekers, oorlog en vrede). Welke rol hebben de man en de vrouw in andere samenlevingen en welke rol heeft het kind, bijvoorbeeld t.a.v. het arbeidsproces (kinderarbeid).
- *De basisvoorzieningen:* wat is de voedselsituatie in andere landen (hongersnood, schaarste), hoe wonen en werken mensen, hoe kleden ze zich. Hoe is de gezondheidszorg (ziektes en epidemieën), het kindertal (overbevolking), de levensverwachting (waar worden de mensen het oudst). Wat doen de westerse landen aan ontwikkelingshulp.
- *De omgevingsfactoren:* waar en hoe wonen mensen in andere landen, onder welke klimatologische, demografische en geografische omstandigheden. Welke dieren en planten leven er. Hoe zit het met de milieuvervuiling, de aantasting van de ozonlaag e.d.

Ander hoogtepunt is de periodieke afsluiting van de verlengde schooldagactiviteiten in het kader van het project 'school in de samenleving' waarbij leerlingen na schooltijd en tijdens de speciale keuze-uren onder schooltijd kunnen werken aan het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten. Tijdens die

afsluiting presenteren de leerlingen hun eindresultaat in de vorm van een werkstuk of presentatie aan de medeleerlingen en aan hun ouders.

Inspirerend mikpunt voor veel leerlingen vormen de vaste, jaarlijks terugkerende projecten in onder, midden en bovenbouw, zoals:

- *'een leuke wereld' (onderbouw)*: Hierbij maken leerlingen uit groep 2 een werkstuk dat voor hen de ideale wereld verbeeld, uitgaande van de vraag 'hoe zou de wereld er uit zien als jij het voor het zeggen had'. Leerlingen verkennen hun directe omgeving en verzamelen voorwerpen en voorbeelden voor hun werkstuk.
- *'in 80 dagen de wereld rond' (middenbouw)*: Naar analogie (en evt. behandeling) van het boek van Jules Verne maken leerlingen een virtuele reis om de wereld. Onder andere met behulp van het world wide web verzamelen ze informatie om uiteindelijk tot een werkstuk en een presentatie te komen waarin ze aangeven hoe zij in minder dan 80 dagen, met een beperkt budget de wereld zouden rondreizen. Ze laten daarbij zien welke landen ze aandoen (en hoe die eruit zien, wat de gebruiken en geloven er zijn), welke vervoermiddelen ze daar gebruiken en wat dat (in lokale geldeenheden) zoals kost.
- *Wereldwinkel (bovenbouw)*: Leerlingen van groep 8 draaien mee in de wereldwinkel op school (een dependance van de wereldwinkel Dordrecht). Ze onderhouden contacten met derde wereldlanden, kopen spullen in, verzamelen informatiemateriaal over belangrijke wereldproblemen, organiseren lezingen, publiceren een nieuwsbrief en houden de winkel draaiend.

Leerkrachtkwaliteiten

Een leerkracht op onze wereldschool is zelf geïnteresseerd in wereldthema's en betrokken bij het welzijn van de medemens. Hij laat dat op school en in de klas ook regelmatig blijken door de keuze van thema's en onderwerpen en soms door een presentatie of voordracht. Hij heeft een voorbeeldfunctie t.a.v. de waarden die we hooghouden (zie bij schoolcultuur).